

QURBAN BAYRAMINIZ MÜBARƏK!

Vətən bölünməzdir!

LƏNKƏRAN

Hevələm

İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET

№ 29-30 (8433) ● Cümə, 17 avqust 2018-ci il ● Qəzetin əsası 1931-ci ildə qoyulmuşdur ● Qiyməti 50 qəpik

AKTAUDA XƏZƏRYANI DÖVLƏTLƏRİN DÖVLƏT BAŞÇILARININ V ZİRVƏ TOPLANTISI KEÇİRİLİB

Avqustun 12-də Qazaxıstanın Aktau şəhərində Xəzəryanı ölkələrin dövlət başçılarının V Zirvə toplantısı keçirilib. Tədbirdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Qazaxıstan Prezidenti Nursultan Nazarbayev, Rusiya Prezidenti Vladimir Putin, İran Prezidenti Həsən Ruhani və Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədov Xəzər dənizinin hüquqi statusu haqqında konvensiya imzalayıblar. Eyni zamanda, Xəzəryanı dövlətlərin müvafiq qurumlarının rəhbərləri tərəfindən bu konvensiyadan irəli gələn digər mühüm sənədlər - Xəzər dənizində mütəşəkkil cinayətkarlığa qarşı mübarizə sahəsində əməkdaşlıq haqqında protokol,

Xəzəryanı dövlətlərin hökumətləri arasında ticari-iqtisadi əməkdaşlıq haqqında saziş, Xəzəryanı dövlətlərin hökumətləri arasında nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq haqqında saziş, Xəzər dənizində insidentlərin qarşısının alınması haqqında saziş və sərhəd xidməti idarələrinin əməkdaşlığı və qarşılıqlı əlaqələri haqqında protokol imzalanıb.

Nəticədə Xəzərlə bağlı 22 ildən bəri davam edən danışıqlara yekun vurulub və sututarın hüquqi statusu müəyyənləşdirilib. Təqdirəlayiq haldır ki, tarixi qərar kimi qiymətləndirilən bu hadisə Beynəlxalq Xəzər Gününə təsadüf edib.

AZƏRTAC

İCRA BAŞÇISININ SƏYYAR QƏBUL-GÖRÜŞLƏRİ

İyulun 31-də Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Taleh Qaraşov növbəti səyyar qəbul-görüşünü rayonun Havzova kəndində keçirib. Hüquq-mühafizə orqanları və xidmət sahələri rəhbərlərinin iştirakı ilə keçən görüşdə sakinlər təklif və arzularını İcra başçısının diqqətinə çatdırıblar. Rayonda həyata keçirilən sosial layihələrdən razılıqlarını bildirən sakinlər Havzova kəndində kəndə yolunun təmir olunduğunu, bu il kənddə çəltik əkininin iki dəfə artırılaraq 1,5 hektara çatdırıldığını, 5 hektarda sitrus və 1 hektarda limon bağının salındığını, bu il ilk dəfə olaraq baramaçılığın inkişafına başlanıldığını və 414 kiloqram məhsulun tədarük edilərək qəbul məntəqəsinə təhvil verildiyini sevinc hissi ilə dilə gətiriblər.

Görüşdə sakinlər tərəfindən qaldırılan məsələləri diqqətlə dinləyən İcra başçısı T.Qaraşov onların nəzarətdə saxlanılması və bu barədə lazımı tədbirlərin görülməsi ilə bağlı aidiyyəti məsul şəxslərə müvafiq tapşırıqlar verib.

Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Taleh Qaraşov növbəti səyyar qəbul-görüşünü avqustun 8-də rayonun Şürük kəndində keçirib.

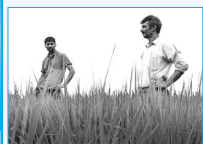
Görüşdə yerli sakinlərin çıxışları, təklif və arzuları dinlənilib. Qeyd olunub ki, cari ildə Şürük inzibati ərazi dairəsinə əhatə edən kəndlərdə 45 hektarda tərəvəz, 36 hektarda sitrus və 26 hektarda meyvə ağacları əkilib. Şəxsi təsərrüfatlarda 654 baş ıribuynuzlu və 958 baş xırda buynuzlu mal-qara, 11500 baş ev quşu, 220 ədəd arı ailəsi bəslənilir. Bu il kənddə 15 hektarda çəltik əkinini keçirilib.

Sakinlər inzibati ərazi dairəsinin yaşayış məntəqələrinə 29 ədəd bulaq sistemli içməli su xəttinin çəkilməsinə, fərdi yaşayış evlərinə mavi yanacağın verilməsinə, həmçinin elektrik təsərrüfatında aparılmış yenidənqurma işlərinə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını çatdırıblar.

Görüşdə T.Qaraşov qaldırılan məsələlərin nəzarətdə saxlanılacağını qeyd edərək bu barədə müvafiq qurumlara tapşırıqlarını verib.

Ə.ƏLİYEV

*Ənənəvi sahə olan çəltikçilik
ikinci həyatını yaşayır*

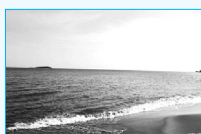
Səh. 2

Mənavi saflıq bayramı

Səh. 3

Hamımızın Xəzəri

Səh. 5

*Müdrək öyüd-
nəsihətlə yığrulən
misralar*

Səh. 7

*Bahqçılar
məktəbinin
məzunu
700 bal topladı*

Səh. 8

Mərkəzi mətbuat səhifələrində

ƏNƏNƏVİ SAHƏ OLAN ÇƏLTİKÇİLİK İKİNCİ HƏYATINI YAŞAYIR

Sitrus meyvələri, çəltik, çay... Bunlar heç də hər yerdə bitən, araya-ərsəyə gələn məhsullar deyil. Lənkəranın torpağı, havası, suyu isə onların hamısını yetişdirməyə qadirdir. Həm də çayın ən ətirlisini, limonun, portağalın ən ləzzətini, çəltiyin ən bərəkətliyini...

Təəssüf ki, bir müddət məlum səbəblərdən bu bitkilərə diqqət azalmışdı. İndi torpaq yenidən canlanıb, unudulmuş sahələr bərpa edilib və onlara öz keçmiş şöhrəti qaytarılır. Bütün bunlar dövlətin qayğısı və əməli köməyi sayəsində gerçəkləşir. Prezident İlham Əliyevin bölgəyə səfərləri kəndli və fermerləri yeni nailiyyətlərə ruhlandırır. Odur ki, rayonda sözügedən sahələrin hər biri ildən-ilə daha da inkişaf edir.

Ölkədə aqrar sahənin inkişafına və şaxələndirilməsinə töhfə verən təsərrüfatlardan biri də Lənkərandə yeni yaradılmış "Qreen EAST" MMC-dir. Təsərrüfatın çəltikçiləri keçən il 100 hektar sahədən 400 tondan çox məhsul götürüblər. Bu il çəltik sahələri daha da genişləndirilərək 160 hektara çatdırılıb.

Sahələrdə keyfiyyətli çəltik yetişdirilir və məhsulun bol olacağı gözlənilir. Hazırda biçin üçün də ciddi hazırlıq işləri aparılır. Texnikaya baxış

keçirilir. Biçinin yüksək səviyyədə başa çatması üçün əvvəlcədən lazımı tədbirlər görülür.

Fərman BAĞIROV (foto)
("Azərbaycan" qəzeti, 04 avqust 2018-ci il.)

AQRAR SEKTORDA MÜASİR TEXNİKANIN ROLU

Azərbaycanın qeyri-neft sektorunda kənd təsərrüfatı ərzaq təhlükəsizliyini təmin edən sahə kimi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu sahə coğrafiyasına və əhalinin məşğuliyyətinə görə də əvəzsizdir. Digər tərəfdən, regionların sosial-iqtisadi inkişafında kənd təsərrüfatı mühüm rol oynayır. Məhz bu səbəblərə görə son illərdə ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişafına dövlət dəstəyi daha çox artıb.

Aqrar sektorun inkişafı müasir texnika və texnologiyaların tətbiqindən keçir. Yeni texnika və texnologiyalar kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalında əl əməyini daha çox yüngülləşdirir. Onların tətbiqi məhsuldarlığı xeyli artırır ki, bu da çox mühüm amildir.

Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında kənd təsərrüfatının modern texnika ilə təchizatının əhəmiyyətini xüsusi vurğulamışdır: "Kənd təsərrüfatı ilə bağlı qarşıda duran əsas vəzifələr bu sahədə ən müasir standartları tətbiq etməkdir. Son illər kənd təsərrüfatının inkişafına böyük diqqət göstərilir. Demək olar ki, biz texniki parkımızı tamamilə yeniləmişik. Kənd təsərrüfatı texnikasının alınması bundan sonra da davam edəcək. Özü də qeyd etməliyəm ki, dünyanın aparıcı şirkətlərinin texnikası bu gün bizim tarlalarımızda fəaliyyət göstərir və fermerlər də bu texnikadan çox razıdırlar. Bu məqsədlə böyük vəsait nəzərdə tutulub. Burada qeyd olundu ki, təkcə bu il 160 milyon manat dəyərində 5 mindən çox texnika alınacaq, keçən il isə 10 min texnika alınmışdı".

Göründüyü kimi, dövlət başçısı hazırda ölkədə aqrar sektorun yüksək texnoloji sahəyə çevrilməsinə xüsusi önəm verir. Bu gün həm aqrotekniki, həm də su ilə təminat texnologiyalarının Azərbaycana gətirilməsi vacib məsələ kimi qarşıda durur. Dünyada elə müasir suvarma sistemləri var ki, hər bir qarış torpaqdan maksimum səmərə ilə istifadə etməyə imkan verir. Ölkəmizin su

ehtiyatları olduqca məhduddur. Ümumiyyətlə, istər içməli, istərsə də suvarma su ehtiyatları dünyada getdikcə tükənir. Ölkəmiz də sudan qənaətlə istifadə edilməsi tədbirlərini sırtləşdirməklə yanaşı, sudan səmərəli istifadə edən texnologiyalara üstünlük verməyə məcburdur.

Prezident İlham Əliyev sözügedən iclasda bu məsələ ilə bağlı bildirmişdi ki, hər bir qarış torpaqdan səmərəli istifadə etməliyik. Kənd təsərrüfatı müəyyən dövrdən sonra ancaq intensiv yolla inkişaf edə bilər. Bu gün böyük miqyasda melorasiya tədbirləri görülür ki, suvarılmayan torpaqlara su gətirilsin. Odur ki, əsas vəzifəmiz intensiv üsullardan istifadə edərək yüksək məhsul götürməkdir.

Aqrar sektorun inkişafının bir yolu da aqroparkların yaradılmasıdır. Çünki müasir texnika və texnologiyalar məhz aqroparklarda geniş tətbiq edilir. Onun loqistik, satış və emal imkanları geniş olur. Üstəlik, müasir texnika və texnologiyalardan istifadə yüksək məhsuldarlığa təminat verir, həmçinin əmək resurslarından səmərəli istifadə etmək imkanı yaranır. Elə buna görə də Azərbaycanda aqroparkların yaradılmasına dövlət tərəfindən hərtərəfli

dəstək verilir. İndiyədək təkcə aqroparkların yaradılması üçün infrastruktur layihələrinə 200 milyon manatdan çox investisiya qoyulub. Sahibkarlara isə 100 milyondan çox güzəştli şərtlərlə kredit verilib. Ölkə üzrə innovativ inkişafı təmin etmək üçün 30 rayonda 192 min hektar ərazidə 45 aqroparkın yaradılması nəzərdə tutulub. Bu aqroparklara təqribən 1-1,5 milyard manat sərmayə yatırılacaq.

Aqrar sektorda islahatların aparılması müsbət nəticələr verir. Cari ilin altı ayı ərzində kənd təsərrüfatında 7,6 faiz artım qeyd edilib. Bitkiçilikdə isə 14 faizdən yüksəkdir. Məqsəd isə bu rəqəmi 20 faizə çatdırmaqdır. Artıq möhkəm bünövrə yaradılıb. Qeyd edildiyi kimi, kənd təsərrüfatının inkişafı ərzaq təhlükəsizliyinin təminatı deməkdir. Yəni əhalinin istifadə etdiyi qidanın çox hissəsi bu sektorun payına düşür. Deməli, əhalinin sağlamlığında da aqrar sektor önəmli rol oynayır. Çünki həmin sahədə insan həyatı üçün təhlükəli maddələrdən normadan çox istifadə edilməsi əhalinin sağlamlığına mənfi təsir göstərməklə nəticələnir. Bunun qarşısını almaq üçün Qida Təhlükəsizliyi Agenti yaradılıb. Məqsəd Azərbaycana gətirilən ərzaq məhsullarının beynəlxalq stan-

dartlara tam uyğun olmasına nəzarət etmək, həmçinin ölkəmizdə istehsal edilən məhsulların bu standartlara uyğunluğunu diqqətdə saxlamaqdır.

Xəbər verildiyi kimi, may ayının əvvəlində Bakıda XXIV Beynəlxalq Qida Sənayesi, XII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı və Xəzər Beynəlxalq Qablaşdırma, Tara, Etiket və Poliqrafiya sərgiləri keçirilmişdir. Bu tədbirlərdə iştirak edən xarici alimlər və mütəxəssislər Azərbaycanın aqrar sektorunda aparılan islahatları, tətbiq edilən yenilikləri yüksək qiymətləndirmiş və yerli sahibkarlarla ciddi əməkdaşlıqda maraqlı olduqlarını bildirmişlər. Rəsmi məlumatlara görə, son 14 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatına qoyulmuş xarici və yerli investisiyaların həcmi 231 milyard dollardır. Bu illər ərzində müxtəlif sahələrə birbaşa yatırılan xarici investisiyaların həcmində ciddi artım müşahidə edilir. Əlbəttə, bu sərmayələr hesabına nəzərdə tutulan 45 aqroparkdan 4-ü artıq istifadəyə verilmişdir. Yeni texnologiyaların, qabaqcıl dünya təcrübəsinin tətbiq edildiyi nəhəng aqroparkların yaradılması ölkənin aqrar simasını dəyişməkdədir. "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə ölkənin kənd təsərrüfatı sahəsinin inkişafı ilə bağlı 2020-ci ilədək strateji baxış, 2025-ci ilədək olan dövr üçün uzunmüddətli baxış, 2025-ci ildən sonrakı dövr üçün hədəf baxış əks olunub ki, bu da kənd təsərrüfatında orta və uzunmüddətli dövrlər üzrə strateji inkişaf hədəflərinə çatmaq üçün dövlətin ardıcıl mərhələlərlə icra ediləcək aydın yol xəritəsinə malik olmasını ifadə edir. Bu baxımdan ölkədə aqroparkların yaradılmasında investor kimi həm sahibkarların, həm də dövlətin iştirakı xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Belə bir şəraitdə ölkəmizin ixrac imkanları indikindən ən azı 3-4 dəfə artıq olacaq.

Bütün bunlar Azərbaycan vətəndaşının daha yaxşı və daha firavan yaşamasına öz töhfəsini verəcəkdir.

Barat KƏRİMOV

MƏNƏVİ SAFLIQ BAYRAMI

Xalq arasında İsmayıl qurbanı adlandırılan Qurban bayramı Həcc əməllərinə daxildir. Hər il hicri-qəməri tarixilə Zilhicce ayının 10-da Həcc mərasimini yerinə yetirən hacılara qurban kəsmək vacibdir. Bu bayramın tarixi isə peyğəmbərlər atası adlandırılan Həzrəti İbrahim peyğəmbərlə bağlıdır. Qurani Kərimdə haqqında bəhs olunan hadisənin məzhi belədir ki, İbrahim peyğəmbərin övladı olmur. Uzun illər dua etdikdən sonra Allah ahıl yaşında Həzrət İbrahimə oğul (İsmayıl) qismət edir. İbrahim peyğəmbər Allahın əmri ilə oğlu İsmayılı və anası Həcəri Məkkə yaxınlığında yerləşdirir. İsmayıl yeniyetmə yaşına çatanda isə yuxuda İbrahimə oğlunu qurban ver-

s. kimi) qurban kəsmək olmaz. Qurbanlıq heyvan xarici görünüşcə gözəgəlimli olmalıdır. Kor, tək gözlü, topal, axsaq, xəstə, zəif, arıq, qulağı kəsik, buynuzu və dişləri qırıq heyvanı qurban kəsmək olmaz. Həzrəti Peyğəmbər (s.ə.s) bu barədə belə buyurur: “Dörd cür heyvan qurbanlığa yaramaz: bir gözü kor, xəstəliyi aydın bilinən, axsaqlığı aşkar görünən, zəif və arıq olan”.

Dişi qoyunu qurban kəsmək olar, ancaq imkan olduğu təqdirdə qoç kəsmək daha yaxşıdır. Qarnında balası olan heyvan qurban kəsilməməlidir. Qurban kəsmək istəyən şəxs, özü kəsməyib, başqasını kəsmək üçün vəkil təyin edə bilər.

Qurban əti necə bölünməlidir? Müstəhəbdir ki, qurban kəsən şəxs

məli olduğu vəhy olunur. Ömrünü Allaha xidmətə həsr etmiş və buna görə “Allah dostu” (Xəliullah) ləqəbini qazanmış İbrahim bir an da tərəddüd etmir və oğlunu Məkkə yaxınlığındakı çöldə qurban kəsməyə aparır. Hətta qurban veriləcəyini bilən İsmayıl da Allahdan buyurulan taleyə razı olur. Yol boyu şeytan 3 dəfə İbrahimi yeniyetmə oğlunu qurban verməməyə çağırsa da, İbrahim şeytana aldanmır. Minada oğlunu qurban kəsmək istəyən İbrahim bığağı kütləşir. Bu zaman Allahın vəhy mələyi Cəbrayıl nazil olaraq İbrahimin İlahi imtahanından üzuağ çıxdığını və oğlunu deyil, Allahın göndərdiyi qoçu qurban kəsməsini bildirir. Həzrəti İbrahim bu hekayəsi Tanrıya bəndəliyin möhtəşəm nümunəsi sayılır. Eyni zamanda qədim insanlar arasında yayılmış insan qurban verilməsi ayininin təkallahlı dinlərdə qəbul olunmadığına işarədir.

Qurbanlıq heyvan dəvə, öküz, inək, camış, qoyun və ya keçi ola bilər. Digər heyvanları (toyuq, xoruz, qaz, ördək, hind toyuğu, at, zebra və

qurbanlıq ətin 3-də birini öz ailəsinə, 3-də birini yoxsul və ehtiyacı olan qonşularına, qohumlarına, yaxınlarına və 3-də birini də ehtiyacı olub istəyən imkansızlara versin. Rəvayət olunan hədisdə Peyğəmbərimiz (s.ə.s) deyib ki: “Öz əhli beytinə (ailəsinə) 3-də birini, kasıb qonşularına 3-də birini yedirsin. Sorub istəyənlərə (dılənçilərə) də 3-də birini sədəqə etsin”.

Qurban bayramı həm də mənəvi saflıq bayramıdır. Bu bayram bütün müsəlman ölkələrində təmtəraqla qeyd olunur. Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra Milli Məclisin qəbul etdiyi 1992-ci il 27 oktyabr tarixli “Azərbaycan Respublikasının bayramları haqqında” Qanununa əsasən Qurban bayramı Azərbaycanda da dövlət səviyyəsində bayram edilir.

Qurban bayramı ilə əlaqədar Nazirlər Kabineti ölkə ərazisində bu il avqustun 22-si və 23-ünün qeyri-iş gününü kimi qeyd olunması barədə qərar çıxarıb. Bu tarix həftənin çərşənbə və cümə axşamlarına təsadüf edir.

A.ŞAĞLASERLİ

İctimai tribuna

DİNİ MƏRƏSİMLƏRİ KEÇİRƏRKƏN...

Məhərrəm ayı bütün dünya müsəlmanlarının hörmətlə yanaşdığı müqəddəs və möhtərəm aylardandır. Bu ay vəhdət-birlik ayı elan olunmaqla, həm də Aşura-Məhərrəm ayının 10-cu günü İmam Hüseynin və onun 72 nəfərdən ibarət silahdaşları və ailə üzvlərinin şəhadətə yetişdiyi Kərbəla faciəsi ilə İslam tarixinə düşmüşdür. 680-ci ildə İslam Peyğəmbərinin (s) müsəlmanlara əmanət kimi qoyduğu sevimli nəvəsi faciəli şəkildə şəhid edilmişdir.

Həmin tarixdən bu günədək müsəlmanlar İmam Hüseyn (ə) və onunla birlikdə Kərbəlada şəhid olmuş şəxslərin xatirəsini yad edərək ideyalarını yaşatmaq məqsədilə müxtəlif mərasimlər keçirirlər.

Öncə qeyd edilməlidir ki, Məhərrəmlik mərasimləri ancaq matəm məqsədilə keçirilmir və ya ən azı sırf bu məqsədlə keçirilməməlidir. Çünki tarixə nəzər saldıqda görürük ki, Kərbəla hadisəsindən sonra İmam Səccad (ə) və İmam Hüseynin (ə) bacısı Xanım Zeynəb (s) Kərbəlada baş vermiş faciənin canlı şahidləri olmalarına baxmayaraq keçirilən müxtəlif mərasimlərdə orada şəhid edilənlərə matəm tutub acımaqdan çox onların yol və məqsədlərini açıqlamaqla məşğul olmuş, insanlara hadisənin mahiyyətini bəyan etmişlər. Bu, müasirlərimiz və gələcək nəsillər üçün çox gözəl nümunədir. Düzdür, həmin mərasimlərin keçirilməsinin tarixi kökünün bir tərəfində qətl və faciə dayandığı üçün onlar matəm kimi xatırlanır. Amma Kərbəla hadisəsinin tarixini araşdırarkən görürük ki, bu hadisənin bir qütbündə qətl və cinayət durursa, digər qütbündə şücaət, qəhrəmanlıq, fədakarlıq, İslamın uca dəyərləri və bu dəyərlər uğrunda mübarizə dayanır. Elə bu səbəbdən də hər il Məhərrəmlik mərasimlərinin keçirilməsi əslində İmam Hüseynin (ə) uğrunda mübarizə apardığı dəyərlərin xatırladılaraq yaşadılması və onların insanlara çatdırılması məqsədini daşımalıdır.

Lakin çox təəssüflə qeyd etməliyik ki, Kərbəla hadisəsindən 14 əsr keçməsinə baxmayaraq müasir dövrdə də bəzən onun mahiyyəti düzgün dərk edilmir. Həqiqət isə ondan ibarətdir ki, Kərbəlada qətlə yetirilənlər şəhid olublar. Şəhid təbii ki, Allah dərgahında ən yüksək məqama malikdir. Belə olan halda onlar üçün matəm mərasimlərinin keçirilməsi zamanı özünü döyməyin, zəncir vurub, baş yarmağın, küçə yürüşünə çıxmağın, yolları bağlamağın mənası nədir? Və yaxud, İmam Hüseyn (ə) eşqinə zəncir vurmağı, baş yarmağı, özünü döyməyi "savab" kimi qələmə verib, sadə müsəlmanları əslində günahə batıran, bütün bunları kədərin

ifadə edilməsi kimi qələmə verən bəziləri görəsən, özləri bu "savab"ı yerinə yetirirlərmi? İmam Hüseyn (ə) Kərbəlada döyüşə getməzdən öncə bacısı Zeynəbə dediklərini biz müsəlmanlar nə tez yaddan çıxardıq? Xatırladaq ki, İmam bacısına şəhid olacağını xəbər vermiş, lakin ona ağlayıb, göz yaş tökməyi, saçını yolaraq fəryad qoparmağı qadağan etmişdir.

Torpaqlarımızın düşmən tapdağında olduğu bir vaxtda, dünyada dini zəmində baş verən hadisələrin fonunda İmam Hüseynin (ə) şəhidlik məktəbinə hörmətlə yanaşan hər bir azərbaycanlı dərindən düşünməlidir: bizə başımızı yarıb, qanımızı axıdaraq, küçə yürüşünə çıxaraq bəzi radikal kəsimlərin bundan istifadə edib həm etiqadımızı, həm də dinimizi gözədən salmasına fürsət vermək gərəkdir, ya elm və təhsilimizi artırmaq, milli-mənəvi və əsl İslami dəyərlərə yiyələnmək, xurafatdan uzaq olmaq? Təbii ki, ikincini seçməliyik, çünki İmam Hüseynin (ə) şəhidlik fəlsəfəsinin mahiyyəti və istədiyi də bu idi.

Dinimizin insanın özünə və başqasına əzab verməsini qəbul etməməsinə baxmayaraq, bir çox hallarda Aşura günü təşkil edilən təziyə məclislərində ifrata yol verilir. Keçirilən mərasimlər zamanı bəzi insanlar Aşura adı altında müxtəlif icazəsiz yürüşlər keçirirlər. Bu isə ictimai asayişə və insanların rahatlığını pozan hərəkətlərdir. Təziyə saxlayan insan anlamalıdır ki, onun hərəkətləri başqalarına narahatlıq yaratmamalıdır. Çünki belə olan halda, bu əqidədə olmayan insanlar nəinki İmam Hüseynə (ə) rəğbət bəsləməz, hətta onun məqamına yaraşmayan münasibətə yol verə bilərlər. Başqa sözlə desək, hər bir insan bu mərasimləri İmam Hüseynin (ə) şəninə layiq şəkildə keçirməyə çalışmalıdır ki, insanlar bu hadisənin mahiyyətini daha da dərindən dərk etsinlər.

Aşura mərasimləri məscidlərdə, ictimai asayiş qaydalarına riayət olunmaqla keçirilməli, təziyə məclislərində Kərbəla şəhidləri ilə yanaşı, vətən uğrunda qəhrəmancasına həlak olan şəhidlərimizin şəninə xütbələr oxunmalı, ruhlarına dualar edilməlidir. Məhərrəmlik və Aşura məclislərinin əsas missiyası insanları çox ağılatmaq deyil, bu hadisə ilə əlaqədar daha çox mətləblərə aydınlıq gətirmək olmalıdır.

**Emin
HƏMİDLİ,
YAP Lənkəran
Şəhər Təşkilatı
Gənclər
Birliyinin sədr
müavini**

ELMİ-PRAKTİK SEMİNAR

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Lənkəran Regional Aqrar Elm və İnformasiya Məsləhət Mərkəzində (RAEİMM) "Azərbaycanda çayçılığın və çəltikçiliyin inkişaf potensialı" mövzusunda elmi-praktik seminar keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Meyvəçilik və Çayçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru İlham Qurbanov ölkəmizdə aqrar sahənin elmi təminatının daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlər, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 9 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasında çəltikçiliyin inkişafına dair 2018-2025-ci illər üçün və ölkə başçısının 2018-ci il 12 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasında çayçılığın inkişafına dair 2018-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramları barədə məlumat verib.

Meyvəçilik və Çayçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Lənkəran Çay Filialının direktoru İltifat Kərimov çıxışında ölkəmizdə çayçılığın vəziyyəti və əsas problemlərindən danışaraq bildirib ki, çayçılığın inkişafı ölkə iqtisadiyyatına müsbət təsir edəcək və ixrac yönümlü məhsul kimi ölkənin gəlirlərinin artmasına xidmət edəcək.

Elmi-praktik seminarla Meyvəçilik və Çayçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru müavini Vahid Əliyevin "Azərbaycanda çayçılığın mövcud vəziyyəti", AMEA-nın Lənkəran Regional Elm Mərkəzinin direktoru, professor Fərman Quliyevin "Çay plantasiyalarının salınmasının müasir texnologiyaları", MÇETİ Lənkəran Çay Filialının aparıcı elmi işçisi Fərman Abdullayevin "Modern çay tinglərinin yetişdirilmə texnologiyası", Lənkəran RAEİMM-nin direktoru Teyyub Rzaevinin "Azərbaycanda çəltikçiliyin inkişafı", MÇETİ Aqroekologiya və analizlər laboratoriyasının müdürü Faiq Əliyevin

"Çay və sitrus meyvə bitkilərinin xəstəlik və zərərvericiləri, onlara qarşı inteqrirlənmiş mübarizə tədbirləri" mövzularında məruzələri dinlənilib, tədbir iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

Seminarın davamı olaraq Lənkəran RAEİMM-in balansında olan çəltik sahələrinə baxış keçirilib.

Tədbir iştirakçılarına müxtəlif əkin sxemləri və gübrələmə normalarının öyrənilməsi üzrə aparılan təcrübə, həmçinin yeni çəltik növləri barədə məlumat verilib.

B.KƏRİMOV

LƏNKƏRANDA AMERİKA AĞ KƏPƏNƏYİ İLƏ MÜBARİZƏ TƏDBİRLƏRİNƏ BAŞLANILIB

Azərbaycanda karantin tətbiq edilən zərərli orqanizm olan Amerika ağ kəpənəyinin (*Hyphantria cunea* Drury, 1773) ikinci nəslinə qarşı fitosanitar müşahidələrə və mübarizə tədbirlərinə start verilib. Dövlət Fitosanitar Xidmətinin Lənkəran Rayon Bitki Mühafizəsi Mərkəzinin mütəxəssisləri tərəfindən rayonun Darquba, Kərgəlan, Haftoni, Şağlaküçə, Girdəni, Zövlə və Velədi kəndləri ərazisində, eləcə də Liman şəhəri ətrafında və Lənkəran-Astara magistralının kənarında ümumilikdə 680 hektar sahədə tut və çinar ağaclarında karantin tətbiq olunan Amerika ağ kəpənəyinə qarşı fitosanitar müşahidələr həyata keçirilib. Müşahidələr zamanı Girdəni, Zövlə və Lənkəran şəhər ərazisində ümumilikdə 100 hektar sahədə zərərvericinin 2-ci nəslinin 2-3 yaşlı tırtılları aşkar olunub. İyulun 19-da adı çəkilən zərərvericiyə qarşı başlayan kimyəvi mübarizə tədbirləri iyulun 24-də başa çatıb. Dövlət

hesabına həyata keçirilən mübarizə tədbirlərində Diflobezron tərkibli Xetenazon preparatından (100 qr/1 ha) istifadə olunub.

Amerika ağ kəpənəyi Azərbaycanla iki nəsil verir. Bəzi illərdə 3-cü natamam nəslin əmələ gəlməsi müşahidə olunur, lakin payızda soyuqların düşməsi nəticəsində kiçik yaşlı tırtıllar məhv olur. Qışlamış nəslin ilk fərdlərinin pupdan ucması may ayının (çiçəkləmənin əvvəli və ya çiçəkləmə dövrü), yay nəslinin ucması isə iyulun əvvəllərində baş verir. Uçuş 20-30 gün davam edir.

Polifaq həşəratın ikinci nəslə daha ziyanlıdır və tırtılları tərəfindən yarpaqların yeyilməsi (defoliyasiası) bitkilərin zəifləməsinə, çoxsaylı zədələnmələr nəticəsində isə məhv olmasına səbəb olur. Kəpənəklər aktiv olaraq qısa məsafələrə (250 m) uçuşlar edə bilər.

Karantin zərərvericisi olan Amerika ağ kəpənəyinə qarşı kimyəvi mübarizə tədbirlərinin vaxtını müəyyən etmək məqsədi ilə zərərvericinin yayıldığı ərazilərdə qidalandığı bitkilər üzərində hər bir nəslin inkişafı dövründə vaxtaşırı müşahidələr aparılmalıdır. İlk növbədə bağlarda, parklarda, həyətəyi sahələrdə, meşə zolaqlarında, tingliklərdə və s. yerlərdə zərərverici aşkar edildiyi hallarda təcili olaraq Dövlət Xidmətinin Bitki Mühafizəsi Mərkəzlərinə məlumat verilməli, yeni aşkar olunmuş mənbələrdə təcrübə və ləğvedici tədbirlər həyata keçirilməlidir. Zərərverici müşahidə edilən ağaclar üzərində tırtılların əmələ gətirdikləri torlu yuvalar kəsilərək tırtıllarla birlikdə məhv edilməlidir.

Mübarizə tədbirləri dövlət qeydiyyatına alınmış və istifadəsinə icazə verilmiş pestisidlər və bioloji preparatlardan biri ilə aparılmalıdır: diflubenzuron 0.3 l/ha, xlorban (2 l/ha), fastoks (0,2-0,3 l/ha), desis (0,7 l/ha), sumi-alfa (0,5-0,6 l/ha), superkor (0,2-0,4 l/ha), karate (0,2-0,4 l/ha), komprador (1,5-3,0 l/ha) və s. Zərərvericinin hər nəslinə qarşı insektisidlərə həssas kiçik yaşlı tırtılların kütləvi əmələ gəlməsi dövründə dərmanlama aparmaq daha səmərəlidir. Payızda gövdəətrafı və cərgə aralarında torpaq şumlanmalıdır.

Amerika ağ kəpənəyi əleyhinə karantin, aqrotexniki, mexaniki, bioloji və kimyəvi mübarizə üsullarından sistemli şəkildə istifadə etməklə yüksək səmərə əldə etmək olar.

N.AĞAYEVA

SAHİBKARLARA ARI PƏTƏKLƏRİ VERİLDİ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə yardımı və Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə "Şəfəq" Ekoturizm İctimai Birliyi "Aqroturizmin inkişafı üçün məşğulluğun artırılmasına dəstək" layihəsi çərçivəsində Lənkəran rayonunda "Aqroturizm biznesinin təşkili və idarə edilməsi" mövzusunda seminar təşkil edib.

Təlim məşğələsində Lənkəran, Astara və Lerik rayonlarını təmsil edən sahibkarlar və bələdiyyə üzvləri iştirak ediblər.

"Şəfəq" Ekoturizm İctimai Birliyinin sədri Vamiq Babayev layihə və onun məqsədləri barədə, layihənin donoru və təşkilat haqqında, ölkəmizdə turizm sahəsində görülən işlərdən danışdı.

Daha sonra layihə üzrə ekspert Rafət Şirəliyev aqroturizm, aqrobiznesin formalaşması, aqroturizmde marketinq, müştəri xidmətləri və digər mövzular üzrə müzakirələr aparıb.

Natiq həm də bu turizm növünün sosial, iqtisadi, mədəni faydalarını, bu sahədəki beynəlxalq təcrübəni ayrı-ayrı ölkələrin simasında iştirakçılara təqdim edərək, regionun aqroturizm potensialını və qanunvericilikdən irəli gələn məsələləri onlarla birgə müzakirə edib.

Tədbir iştirakçılarından Astara rayonunun Ovala kənd sakini Ağalar Məcidov, Lənkəran rayonunun İstisu qəsəbə bələdiyyəsinin sədri Rahim Xosrofov, Bəlləbur kənd sakini Abbas Rüstəmov, Lerik rayonunun Lüləkəran kənd bələdiyyəsinin sədr müavini Əfqan Quliyev və

digərləri layihənin əhəmiyyətindən söz açaraq, ölkənin bütün bölgələrində kənd təsərrüfatı və turizm sahəsində aparılan işlərin təqdirəlayiq olduğunu bildirdilər.

Seminarla iştirak edən sahibkarlar oxşar təcrübələrini həmkarları ilə bölüşüblər.

Tədbirin sonunda aqroturizm biznesinin stimullaşdırılması məqsədi ilə seminarla iştirak edən Lənkəran, Astara və Lerik rayonunun hər birindən 2 nəfər olmaqla ümumilikdə 6 nəfər sahibkara layihə tərəfindən hazırlanmış 20 ədəd ari pətəyi verilib.

Qeyd edək ki, layihənin həyata keçirilməsində məqsəd aqroturizm sahəsində əhali arasında maarifləndirmə işi aparmaq və stimullaşdırıcı tədbirlər həyata keçirərək bu istiqamətdə məşğulluğun artırılmasına dəstək olmaqdan ibarətdir.

A.BABAYEV

HƏMİMİZİN XƏZƏRİ

Azərbaycanın iqtisadi, mədəni və siyasi inkişafında onun əvəzsiz rolu var

Mehriban, səxavətli, bərəkətli, qüdrətli Xəzərimiz. Haqqında söz açmazdan əvvəl onun dəniz qardaşı Aralın taleyinə baxaq. İnsanların gözü qabağında "mum kimi əriyib çöpə döənən" Aral bütün dünya təbiət-sevərlərinə göz dağıdır. Aralın faciəsində biz insanların "xidmətləri böyükdür". Aralı yad etməklə üzümüzü Xəzərə çevirib təskinlik tapmalıyıq. Nə yaxşı ki, Xəzər var, nə yaxşı ki, Xəzər yaşayır, suyu ilə, balığı ilə, yeraltı sərvəti ilə, havası ilə.

Xəzər dənizinin və onun təbii sərvətlərinin qorunması ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzindədir. Ölkə başçısının ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması ilə bağlı imzaladığı sərəncam və fərmanlar bunun bariz nümunəsidir. Ekoloji durumun saflaşdırılmasına göstərilən qayğı və diqqət bütün ekoloqlar, bütövlükdə xalqımız tərəfindən razılıqla qarşılanır.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN), bir qayda olaraq, hər il Dəniz Günü ilə bağlı Xəzər dənizinin sahillərində kütləvi iməciliklər keçirir. Ötən illərlə müqayisədə Dəniz Günü ilə bağlı keçirilən iməciliyə cəlb olunan dövlət və özəl qurumların, könüllülərin sayı da getdikcə artmaqdadır. Təbii ki, belə vacib ekoloji tədbirlər proqram xarakteri daşımalı, Vətənin, təbiətini sevən hər bir insanın gündəlik iş fəaliyyətinə çevrilməlidir.

Xəzər elə bir coğrafi varlıqdır ki, onun taleyinə heç vaxt biganə qalmaq olmaz. Obrazlı desək, Xəzər 5 ölkənin bir övlədidir. Xəzərin sahillərində 5 dövlət qərar tutub: Azərbaycan, Rusiya, Qazaxıstan, Türkmənistan və İran. Xəzər dənizi bu beş ölkənin iqtisadiyyatında mühüm rol oynayır. Dənizin sahəsi 271 min kvadratkilometrdir. Uzunluğu şimaldan cənuba 1204 kilometr, orta eni 320 kilometrdir. Orta dərinliyi 184 metrə çatır. Sahil xətlərinin uzunluğu 7 min kilometrdir. Ən dərin yeri Lənkəran rayonu yaxınlığındadır – 1025 metr.

Xəzərə 130-dan çox çay axır. Bunlardan ən böyüyü Volqadır. Mənbələrə görə, tarixin müəyyən dönmində Xəzər dənizi Qara dənizlə bitişik olmuşdur. Zaman keçdikcə Xəzər ayrıca dənizə çevrilmişdir. Xəzərin Qara dənizlə əlaqəsi kəsildikdən sonra onun suyu dəflərlə qalxıb enmiş, bununla əlaqədar onun sahəsi də dəyişmişdir. Xəzərin səviyyəsinin qalxması,

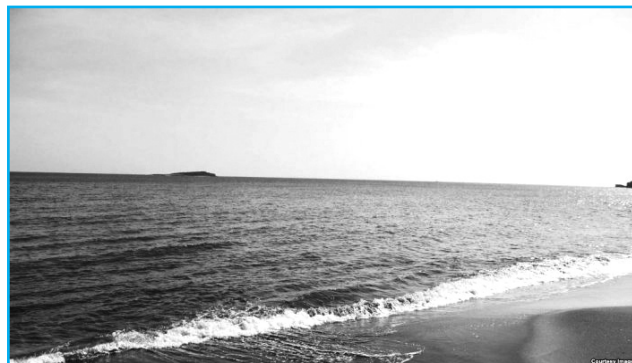

bunu yaradan amillər mütəxəssislər tərəfindən öyrənilir. Qeyd etdiyimiz kimi, Xəzər mühüm balıqçılıq hövzəsidir, onun dibi neft, qaz və başqa xammal ehtiyatları ilə zəngindir. Mühüm su nəqliyyatı yoludur. Ona görə də belə bir hövzənin hərtərəfli qorunması, tədqiqi sahilyanı dövlətlərin, beynəlxalq təşkilatların marağında olmalıdır.

Xəzər canlı aləmlə zəngin hövzədir. Onun canlı aləmi mütəxəssisləri yaxşı mənada heyətləndirməkdədir. Balıqlar, quşlar, su bitkiləri, onurğasız heyvanlar... Xəzərin sərvətidir. Dənizdə 1400-ə qədər fauna növü, 110 balıq növü vardır. Burada nəre, uzunburun, ağ balıq, Xəzər qızılbalığı, ağ qızılbalıq, çəki, xəşəm, kütüm və s. kimi qiymətli balıq növləri yaşayır. Dünyada ağ balığın 70 faizi, Qara kürünün demək olar ki, hamısı Xəzəryanı dövlətlərin hesabına istehsal olunur. Müvafiq beynəlxalq təşkilatlar çox qiymətli ağ balığın və qara kürünün istehsalına görə, haqlı olaraq, sahilyanı ölkələrə kvota müəyyənləşdirmişdir. Təsəvvür edək ki, dünyanın "qara bazar"larında qara

kürünün 1 (bir) kiloqramının qiyməti 5-8 min dollar civarındadır. Ona görə də Xəzəryanı dövlətlər ağ balığın çoxaldılması qayğısına qalmalıdır. Ölkəmizdə balıqyetidirmə zavodları bu sahənin inkişafı ilə məşğuldur. Balıqyetidirmə texnologiyasının indiki səviyyəsindən, təəssüf ki, maksimum istifadə edilmir. Brokonerlik qiymətli balıq növlərinin qırılmasına, məhsuldarlığın azaldılmasına səbəb olur. Əgər Xəzəryanı dövlətlər ciddi şəkildə əlbir olaraq bu sahənin inkişafına diqqət yetirməsələr tezliklə bu qiymətli nemətdən, əvəzolunmaz sərvətdən məhrum ola bilərik. Dənizin yeraltı sərvətlərinin ölçsüz istismarı öz mənfi təsirini göstərməkdədir. Xüsusilə, suyun üzərindəki neft pərdəsi qiymətli sərvətlərin qənimidir. Dənizin ekoloji vəziyyəti riskli səviyyədədir.

Xəzər həm də "Qırmızı kitab"a düşən köçəri quşların məskənidir. Xəzərin Azərbaycan sektorunda

fəaliyyət göstərən Qızılağac Dövlət Təbiət Qoruğu belə nadir quşların məskənidir. Tanrının bizə bəxş etdiyi bu əvəzolunmaz neməti qoruyub mühafizə etmək hamımızın müqəddəs borcudur. Buna görə də dünyanın əlaqədar təşkilatları hər il Dəniz Günü qeyd etməklə, ekoloji durumun saflaşmasına səy göstərirlər.

Cəmiyyətdə ekoloji vəziyyətin qorunub saxlanması hər şeydən əvvəl, insana və onun sağlamlığına xidmət edir. Qeyd etməliyəm ki, respublikamızın, eləcə də Lənkəranın dəniz ətrafı sahillərinin təmiz saxlanması üçün çox ciddi işlər görülür.

Dənizdəki su quşları da təbiətin bizə bəxş etdiyi möcüzədir. Qızılağac qoruğunun nadir iqlimi buranı su quşlarının daimi məskəninə çevirmişdir. Onlar Xəzərin balıqları və sahil bitkiləri ilə qidalanırlar. Şəxsən mən bir ekoloq kimi, quşların yuvaları, yuvada təzə pərvəriş tapan balaları ilə mütəmadi üz-üzə gəlirəm. Təbiətin bu möcüzəsinə sevinirəm. Amma nə edəsən ki, brokoner üçün bu qazanc mənbəyi, sadəcə pul ünvanıdır.

Son illər Xəzərdə suitilərin azalması müşahidə olunur. Təəssüf ki, Xəzərin ekoloji barometrləri olan suitilər çirklənmənin qurbanı olurlar.

Xəzərdə müxtəlif su bitkiləri vardır. Bu bitkilər dəniz heyvanlarının, su quşlarının inkişafında mühüm rol oynayır.

Xəzər dənizi mühüm su yolları qovşağıdır. Ölkələr bir-biri ilə dəniz vasitəsilə ticarət-nəqliyyat əməkdaşlığı edirlər. Yük dövriyyəsi ildən-ilə artır.

Bəs dəniz sahilinin əsrarəngiz qumları, sanatoriya-kurort imkanları! Ola bilər ki, dənizimizin bu imkanları mineral resurslardan bizə qat-qat artıq xeyir verər. Ekologiya təmizlənər, insanlar dincələr, sağlamlıq qazanar, maddi xeyri də ki, öz yerində.

Biz ətraf mühitin mühafizəsi, təbii sərvətlərin qorunması və ondan səmərəli istifadə edilməsi sahəsində əhalini məlumatlandırmaq və maarifləndirmək üçün geniş təbliğat işi aparırıq. Belə ki, indiyə qədər ümumtəhsil məktəblərində, Lənkəran Dövlət Universitetində, Lənkəran Dövlət Humanitar Kollecinə, bələdiyyələrdə, müxtəlif idarə və müəssisələrdə Beynəlxalq Dəniz Günü ilə əlaqədar "Xəzər dənizinin sahillərində" iməciliklərin keçirilməsinin ekoloji

əhəmiyyəti, "Xəzər sərvətimizdir", "Xəzəri çirkləndirmədən qoruyaq", "Xəzərin canlı aləminə təsir edən ekoloji amillər", "Xəzərin ekoloji mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlər və perspektivlər", "Xəzərin qiymətli sərvətləri və ekoloji problemləri haqqında ümumi məlumat" və s. mövzularda müəhazirələr oxunmuşdur.

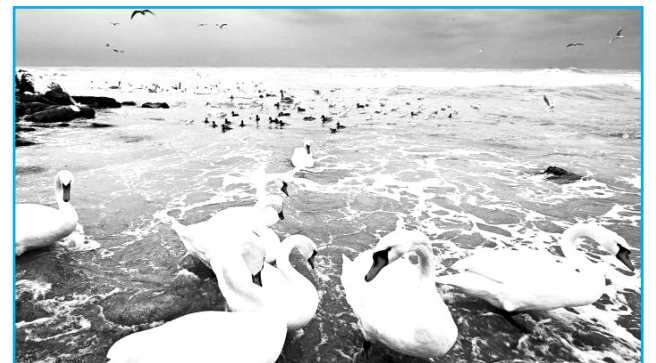
Artıq insanlar başa düşürlər ki, dəniz bizim üçün təbii sərvət və həyatı tələbatdır. Bu gün Xəzəri çirkləndiririksə, orada yaşayan bioresursların inkişafına böyük zərbə vurmuş oluruq. Xəzərin nemətlərindən istifadə ediriksə, onun ətrafına zibillə tökülməyə başlayıb heç kimin mənbəyi haqqı yoxdur. Mavi Xəzəri təmiz saxlamaq, onun sərvətlərini göz bəbəyi kimi qorumaq ümumxalq işinə çevrilməlidir. Gəlin unikal sərvətlərlə zəngin olan, Xəzərə laqeyd münasibət bəsləməyək!

Bildiyimiz kimi, hər il Azərbaycana, o cümlədən Xəzərsahili ərazilərə minlərlə turist gəlir. Onların diqqətini ilk baxışdan Xəzər dənizi cəlb edir. Xəzər dənizinin sahillərində istirahət zonaları yaradılıb. Dənizin sahili nə qədər təmiz olsa, orada istirahət edən və yaşayan insanların vaxtı da səmərəli keçər.

Tehran Konvensiyası çərçivəsində 2007-ci ildən etibarən hər il ənənəvi olaraq Xəzər Günü ilə əlaqədar müxtəlif ekoloji tədbirlər həyata keçirilir. Bununla bağlı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və onun yerdəki qurumları dəniz sahillərinin tullantılardan təmizlənməsi üçün iməciliklərin keçirilməsini və maarifləndirmə işlərinin ardıcıl aparılmasını məqsəddüyükün sayır.

Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən "Ətraf mühitin mühafizəsi və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə edilməsi sahəsində nəzarətin gücləndirilməsinə dair 2018-2020-ci illər üçün tədbirlər planı" təsdiq edilmişdir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Ətraf Mühitin Mühafizəsi Departamentinin və Daxili İşlər Nazirliyinin Baş İctimai Təhlükəsizlik İdarəsinin əməkdaşları Xəzər dənizinin sahil zonasında birgə reydləri uğurla davam etdirirlər. Reydlər zamanı Lənkəran rayonu Xəzər dənizi sahili zonasında fəaliyyət göstərən "Delfin" ictimai işə obyektində məişət çirkəbinin təmizlənmədən birbaşa Xəzər dənizinə

axıdıldığı, "Meduza", "Su pərisi", "Panarama", "Məşədi", "Gəl arada bir", "Astara ictimai işə obyektlərində işə məişət tullantılarının qalaqlandığı və yandırıldığı müəyyən olunub. Faktlarla bağlı qanun pozucuları barəsində protokollar tərtib edilib və onlar İnzibati Xətalər Məcəlləsinə əsasən cərimə olunublar. Nöqsanların aradan qaldırılması üçün obyekt sahiblərinə məcburi göstərişlər verilib.

Bəli, sağlam həyat sağlam insan deməkdir. Ətraf mühitə qeyri-humanist münasibət, amansız zərbə insanın özünə, onun sağlamlığına qarşı çevrilir. Ətraf mühitə qeyri-insani münasibət təbiətin bizdən nə vaxtsa qisas almasına gətirib çıxarır.

Xəzər dənizi bu gün insanların qayğısına, isti münasibətinə ehtiyac duyur. Əslində, bu qayğıları o, elə insanların özünə görə istəyir, onlara qaytarmaq üçün istəyir.

Bəxtiyar HÜSEYNOV,
Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin
1 saylı Ərazi ETSİ-nin sektor müdiri

2018-ci ilin BİRİNCİ YARISINDA LƏNKƏRAN RAYONUNUN SOSIAL, İQTİSADI İNKİŞAFININ YEKUNLARI HAQQINDA

Sənaye

2018-ci ilin birinci yarısında rayon sənayesində 18498,0 min manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrünün səviyyəsindən 19,0 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edilmiş və xidmətlər göstərilmişdir.

İstehsalın ümumi həcmində məhsul istehsalının payı 70,9 faiz, xidmətlərin payı isə 29,1 faiz təşkil etmişdir.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun 71,5 faizi emal sənayesinin, 0,5 faizi mədəncixarma sənayesinin, 22,2 faizi isə elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı müəssisələrinin, 5,8 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı müəssisələrinin payına düşmüşdür.

Sənaye məhsulunun (iş və xidmətlərin) həcmi emal sənayesində 26,2 faiz artmış, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda 2,1 faiz azalmış, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda 75,4 faiz artmışdır.

Sənayenin qeyri-dövlət sektorunda istehsalın həcmi 23,2 faiz artmış və sənaye məhsulunun ümumi həcmində onun xüsusi çəkisi 70,9 faiz olmuşdur.

Sənaye məhsulu istehlakçılara 23982,5 min manatlıq və ya bütün sənaye istehsalının 93,9 faizi qədər məhsul göndərilmişdir. 2018-ci il iyul ayının 1-nə sənaye müəssisələrinin anbarlarında 1546,5 min manatlıq və ya aprel ayının 1-i ilə müqayisədə 683,3 min manat çox hazır məhsul ehtiyatı olmuşdur.

Lənkəran rayonu emal sənayesinin əsas hissəsini qida məhsulları istehsalı təşkil edir. Sənayenin bu sahəsi üzrə 12685,7 min manatlıq məhsul istehsal edilmişdir ki, bu da bütün emal sənayesi məhsulunun 95,9 faizini təşkil etmişdir. Qida məhsulları istehsalı keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 26,2 faiz artmışdır. Bu dövrdə sahənin ən mühüm növ məhsullarından sayılan süd məhsulları istehsalı 69,6 faiz azalmış, çay istehsalı və qablaşdırılması isə 52,3 faiz artmışdır.

Cari ilin yanvar-iyun aylarında sənaye müəssisələrində siyahı tərkibində olan işçilərin sayı əvvəlki ilin müvafiq dövründə olduğundan 38,9 faiz artaraq 1905 nəfər təşkil etmişdir. Çalışan işçilərin orta aylıq nominal əmək haqqı 304,2 manat olmuşdur.

Əsaslı tikinti

Rayonun iqtisadi və sosial inkişafında mühüm əhəmiyyət kəsb edən tikinti kompleksinin dinamik inkişafı yeni istehsal obyektlərinin tikilib işə salınmasını təmin edir.

Hesabat ilinin əvvəlindən bütün maliyyə mənbələri hesabına rayon iqtisadiyyatının inkişafına 51930,3 min manat və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 83,6 faiz çox əsas kapitalla investisiya yönəldilmişdir. Ümumi investisiyanın tikinti-quraşdırma işlərində istifadə edilmiş həcmi 80,4 faiz artaraq 50097,8 min manat təşkil etmişdir.

İlin əvvəlindən əhalinin şəxsi vəsaiti hesabına ümumi sahəsi 11176,2 kvadrat metr olan 96 yeni yaşayış evləri inşa edilmişdir.

Rayonun sakinləri özlərinin mənzil şəraitini yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə yaşayış evlərinin tikintisinə 4779,5 min manat vəsait xərcləmişlər.

Tikinti müəssisələri tərəfindən altı ay ərzində yerinə yetirilmiş tikinti işlərinin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövründəkindən 35,2 faiz artaraq 20324,3 min manat olmuşdur. Yerinə yetirilmiş işlərin 4917,7 min manatını (24,2 faizini) yeni tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 1182,9 min manatını (5,8 faizini) əsaslı təmir, 14223,7 min manatını (70,0 faizini) cari təmir işləri təşkil etmişdir.

Dövlət mülkiyyətində olan tikinti

müəssisələrinin yerinə yetirdikləri işlərin dəyəri 14050,4 min manat (69,1 faiz), qeyri-dövlət mülkiyyətində olan tikinti müəssisələrinin yerinə yetirdikləri işlərin dəyəri 6273,9 min manat (30,9 faiz) olmuşdur.

2018-ci ilin iyul ayının 1-nə fəaliyyət göstərən tikinti müəssisələrində işləyənlərin orta siyahı sayı 440 nəfər olmuş, onların orta aylıq nominal əmək haqqı 301,9 manat təşkil etməklə əvvəlki illə müqayisədə 16,3 faiz artmışdır.

Kənd təsərrüfatı

2018-ci ilin yanvar-iyun aylarında kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 46351,4 min manat təşkil etmişdir ki, onun da 23771,4 min manatı heyvandarlıq, 22580 min manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşmüşdür.

Rayonda yazlıq bitkilərin əkinə əsasən başa çatmışdır. Cari ilin iyunun 20-si vəziyyətinə 6246 hektar sahədə yazlıq bitkilərin əkinə aparılmış, o cümlədən 157 hektar sahədə qarğıdalı, 826 hektar sahədə çəltik, 516 hektar sahədə paxlalılar, 442 hektar sahədə kartof, 3975 hektar sahədə tərəvəz, 96 hektar sahədə bostan bitkiləri, 223 hektar sahədə yem bitkiləri əkilmişdir.

Tarlalarda əsas kənd bitkiçilik məhsullarının yığımları davam edir və 433 hektar taxıl sahəsindən 823 ton məhsul toplanmışdır. Hər hektardan orta hesabla 19,0 sentner məhsul götürülmüşdür.

Məhsul yığımının əvvəlindən bəri 1723 ton kartof, 24738 ton tərəvəz, 247 ton meyvə, 115,9 ton yaşıl çay yarpağı istehsal edilmişdir.

Heyvandarlıq məhsulları istehsalı sahəsində dinamik inkişaf davam etməkdədir. Cari ilin birinci yarısında diri çəkiddə 3130 ton mal-qara və quş əti, 16159 ton süd və 9773 min ədəd yumurta istehsal edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünün səviyyəsi ilə müqayisədə ət istehsalı 1,0 faiz azalmış, süd istehsalı 1,2 faiz, yumurta istehsalı isə 35,5 faiz artmışdır.

2018-ci il iyulun 1-i vəziyyətinə rayon üzrə 52474 baş iri buynuzlu mal-qara, o cümlədən 23813 baş inək və camış, 22906 baş qoyun və keçi mövcud olmuşdur. Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən qara malın sayı 36 baş və ya 0,1 faiz azalmış, qoyun və keçilərin sayı isə 613 baş və ya 2,7 faiz artmışdır.

Nəqliyyat və rabitə

2018-ci ilin birinci yarısında rayonda avtomobil nəqliyyatı ilə 1273 min ton və ya 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,7 faiz çox yük daşınmışdır. Bu dövrdə yük dövriyyəsi keçən ilin yanvar-iyun aylarına nisbətən 2,1 faiz artaraq 141302 min ton km təşkil etmişdir.

Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə sərnişin daşınması 2,2 faiz artmış və 16085 min nəfər olmuşdur. Sərnişin dövriyyəsi isə 135448 min sərnişin km olmaqla 1,8 faiz artmışdır.

Nəqliyyat sektorunda məhsul buraxılışının həcmi 5138,6 min manat olmuş və 2017-ci ilin birinci yarımili ilə müqayisədə 0,8 faiz artmışdır. Məhsul buraxılışında yük daşınmasından əldə olunan gəlirlər 1762,5 min manat (ümumi gəlirin 34,3 faizi), sərnişin daşınmasından əldə olunan gəlirlər, 3376,1 min manat (ümumi gəlirin 65,7 faizi) olmuşdur.

Fiziki şəxslər üzrə məhsul buraxılışının həcmi 1,8 faiz artmış və 4379,0 min manat təşkil etmişdir. Ümumi məhsul buraxılışında onun xüsusi çəkisi 85,2 faiz olmuşdur.

Fiziki şəxslər tərəfindən məhsul buraxılışının 1505,7 min manatı (34,4 faizi) yük daşınmasının, 2873,3 min manatı (65,6 faizi) sərnişin daşınmasının payına düşür.

2018-ci ilin birinci yarısında infor-

masiya və rabitə müəssisələri tərəfindən müəssisə və təşkilatlara, əhaliyə faktiki qiymətlərlə 1329,4 min manatlıq və ya keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,5 faiz çox xidmət göstərilmişdir. Rabitə xidmətlərinin 84,2 faizi bilavasitə əhaliyə göstərilmiş və 2017-ci ilin birinci yarısına nisbətən 11,5 faiz artmışdır.

2018-ci ilin altı ayında rayonda mənzillərdə olan əsas telefon aparatlarının sayı 79 ədəd artaraq 30250 ədəd təşkil etmişdir. Bu gün hər yüz ailədən 67-si telefon rabitəsi ilə təmin olunmuşdur.

2018-ci ilin birinci yarısında rayonun informasiya və rabitə müəssisələrində 255 işçi çalışmış, onların orta aylıq nominal əmək haqqı 386 manat olmaqla, 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,5 faiz azalmışdır.

İstehlak bazarı

2018-ci ilin yanvar-iyun aylarında əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi, əmtəə dövriyyəsi və ödənişli xidmətlər sahəsində yüksək göstəricilərə nail olunmuşdur. Rayon üzrə pərakəndə ticarət dövriyyəsinin həcmi 1,8 faiz artaraq 216923,7 min manat, iaşə dövriyyəsinin həcmi 2,4 faiz artaraq 4403,9 min manat və əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin real həcmi 1,5 faiz artaraq 38098,8 min manat təşkil etmişdir. Bu göstəricilərin artmasına rayonda ticarət və xidmətlə məşğul olan fərdi sahibkarların fəaliyyətinin genişlənməsi və inkişafının daha da sürətlənməsi müsbət təsirini göstərmişdir.

Cari ilin altı ayı ərzində ticarət fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi şəxslərin işi stabil qalmaqla davam etmişdir. Belə ki, əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi pərakəndə əmtəə dövriyyəsinin 9,8 faizi onların payına düşmüşdür. Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin real həcmi rəsmi qeydiyyatdan keçmiş iri və orta müəssisələr üzrə 24,9 faiz artmış, kiçik ticarət müəssisələri üzrə isə 14,9 faiz azalmışdır.

İlin əvvəlindən özəl müəssisələrin fəaliyyət dairəsi daha çox genişlənməmiş və rayon əhalisinin ərzaq və qeyri-ərzaq malları ilə tələbatının ödənilməsində onlar müstəsna rol oynamışdır. Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin real artımının demək olar ki, hamısı özəl müəssisələrin hesabına əldə edilmişdir. Hesabat dövründə özəl müəssisələr tərəfindən əhaliyə 216918,5 min manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrünün müvafiq göstəricisindən 1,8 faiz çox istehlak malları satılmışdır.

2018-ci ilin altı ayı ərzində rayonun hər bir sakini orta hesabla 955 manatlıq və ya keçən ilin müvafiq dövründəkindən 41 manat çox müxtəlif istehlak malları almışdır.

Rayon üzrə pərakəndə ticarət dövriyyəsinin 25,0 faizini kənd təsərrüfatı məhsulları bazarlarının, ərzaq, qeyri-ərzaq və qarışıq mallar satışı yarmarkalarının, 65,2 faizini hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxslərin dövriyyəsi təşkil edir.

2017-ci ilin birinci yarısı ilə müqayisədə pərakəndə ticarət dövriyyəsinə qeyri-ərzaq mallarının xüsusi çəkisi 35,7 faizdən 35,5 faizə qədər azalmışdır. İlin əvvəlindən əhaliyə 139915,8 min manatlıq ərzaq, 77007,9 min manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmış, onların həcmi müvafiq olaraq 2,6 və 0,8 faiz artmışdır.

Cari ilin yanvar-iyun aylarında əhaliyə 4403,9 min manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrünün səviyyəsi ilə müqayisədə 2,4 faiz çox iaşə xidmətləri göstərilmişdir.

Rayon əhalisinə 38098,9 min manatlıq və ya 2017-ci ilin eyni dövrünün səviyyəsinə 1,5 faiz çox ödənişli xidmətlər göstərilmişdir.

Əhaliyə göstərilmiş xidmətlərin 24,6 faizi dövlət müəssisələrinin payına düşmüşdür. Qeyri-dövlət müəssisələri tərəfindən əhaliyə 28720,0 min manatlıq və ya 2017-ci ilin müvafiq dövründən 3,2 faiz çox ödənişli xidmət göstərilmişdir.

Əmək bazarı

Əhalinin həyat səviyyəsinə digər amillərlə yanaşı, məşğulluğun dəyişməsi və onun əmək bazarına təsiri mühüm rol oynayır. 2018-ci ilin iyunun 1-i vəziyyətinə işləyən və işsiz əhalini əhatə edən iqtisadi fəal əhalinin sayı rayon üzrə 114,5 min nəfər olmuş, onlardan 108,6 min nəfərini iqtisadi əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan əhali təşkil etmişdir.

Cari ilin iyunun 1-i vəziyyətinə muzzdla işləyənlərin sayı 21,7 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 14,1 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 7,6 min nəfər təşkil etmişdir.

Müəssisə və təşkilatlarda muzzdla çalışan işçilərin 13,5 faizi məhsul istehsal sahələrində, o cümlədən 1,8 faizi tikintidə, 3,7 faizi emal sənayesində, 3,1 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,9 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 2,0 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 31,2 faizi təhsil, 26,3 faizi ticarət, nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 10,9 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,2 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 1,9 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 4,5 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 1,2 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 1,1 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,2 faizi informasiya və rabitə, 0,7 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 0,6 faizi yaşayışın təşkili və ictimai iaşə, 0,4 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar və 0,3 faizi digər xidmətlərin göstərilməsi sahələrində çalışmışlar.

2018-ci ilin yanvar-may aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 146,9 saat təşkil etmişdir.

2018-ci il iyul ayının 1-i vəziyyətinə məşğulluq xidmətləri tərəfindən rayon üzrə rəsmi işsiz statusu verilməmiş şəxslərin sayı 408 nəfər olmuşdur.

Əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəlməsini səciyyələndirən orta aylıq nominal əmək haqqı 2018-ci ilin yanvar-may aylarında 299,2 manat təşkil etmiş və əvvəlki illə müqayisədə 6,7 faiz artmışdır.

Ən yüksək orta aylıq nominal əmək haqqı maliyyə və sığorta fəaliyyətində, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatında, dövlət idarəetməsində olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

2018-ci ilin iyul ayının 1-i vəziyyətinə Lənkəran rayonunun əhalisi 227,5 min nəfər olmuş və cari ilin birinci yarımili ərzində 675 nəfər və yaxud 0,3 faiz artmışdır. Əhalinin 38,9 faizi şəhər yerlərində yaşayır, 61,1 faizi isə kənd sakinləridir. Üçüncü rübün əvvəlinə əhalinin 114,2 min nəfəri (50,2 faizi) kişi və 113,3 min nəfəri (49,8 faizi) qadınlardır.

2018-ci ilin altı ayı ərzində rayonda 1314 nəfər diri doğulan və 661 nəfər öləndə qeydə alınmışdır.

Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə hesabı ilə doğulanların sayı 12,2-dən 11,6-a qədər, ölənlərin sayı 6,3-dən 5,8-ə qədər, təbii artım 6,1-dən 5,9-a qədər azalmışdır.

İlin birinci yarısında rayonda 437 nikah və 125 boşanma qeydə alınmışdır. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı 4,2-dən 3,8-ə qədər azalmış, boşanmaların sayı isə 0,9-dan 1,1-ə qədər artmışdır.

2018-ci ilin yanvar-iyun aylarında şəhər-rayon polis şöbəsi tərəfindən 110 nəfər rayona gələn və 89 nəfər rayondan gedən qeydə alınmışdır. Miqrasiya saldosu müsbət 21 nəfər təşkil etmişdir.

Lənkəran Şəhər Statistika İdarəsi

MÜDRİK ÖYÜD-NƏSİHƏTLƏ YOĞRULAN MİSRALAR

(T.Məcicovun "Hər şeyə qadirdir o gözəl Allah" kitabı haqqında bəzi qeydlər)

Bu günlərdə Tofiq Kərbəlayi Paşa oğlu Məcicovun keçən il Bakıda "MM-S" nəşriyyatı tərəfindən nəfis tərtibatla buraxılan bir kitabı əlimə düşdü. Ondan əvvəl bir neçə kitabın müəllifi olduğunu bildirdim. Lakin açığını deyim ki, heç biri ilə tanış deyildim. Lənkəranın müdrik ağsaqqallarından olan Tofiq Məcicovun növbəti kitabını "Hər şeyə qadirdir o gözəl Allah" adlandırması ilk baxışdan diqqətimi cəlb etdi. Təbii ki, hamımız Ulu Tanrının hər şeyə qadir yenilməz qüdrəti haqqında az-çox məlumatlıyıq. Bəs görəsən Tofiq müəllim Allahın qüdrət və əzəməti ilə bağlı fikirlərini oxucuları ilə necə bölüşür? Kitabı oxuyandan sonra onun haqq və ədalətdən qaynaqlanan ziyalı mövqeyi, ürəyində coşub çağlayan Allah sevgisi, müqəddəs Quran ayələrinin hikmət və fəlsəfəsi ilə əlaqədar duyğu və düşüncələri mənə xüsusi maraq oyadı. Qeyd edim ki, müəllif 32 ildən çoxdur ki, bu ayələri tədqiq edir, öz ağlının süzgəcindən keçirərək fəlsəfi mahiyyətini açmağa çalışır və "insan ədəb-ərkanla yanaşı, həm də bilik, elm, möhkəm iman və əqidə sahibi olmalıdır" qənaətinə gəlir.

Müəllif hər şeyə qadir olan Allahı coşqun poetik ilhamla, hədsiz sevgiyə təbənnüm edir:

*Sağlamlıqdır ömrün uca zirvəsi,
Həyat yaşamağa səslər hər kəsi.
Ömür çox şirindir cəlvə nəfsi.
Nəfsini ağlına tabe et, vallah,
Hər şeyə qadirdir o gözəl Allah.*

Göründüyü kimi, bu misralar müasir gəncliyə müdrik öyüd-nəsihət kimi səslənir. Müəllifin qənaətinə görə dünyanın naz-nemətləri şirin olsa da, insan öz nəfsinin qulu olmamalı, onu ağlına tabe etməlidir. Buna görə insana nə lazımdır? - İlk növbədə verilən ömür payının qədrini bilmək, günləri yələ sovurmamaq, dünyanı dərk etmək, Ulu Tanrı sevgisinə pənah aparmaq!

Şeirən başqa bir bəndində oxuyuruq:

*Dərk eylə dünyanı, eyləmə günah,
İdrakdan açılır gözəl bir sabah.*

*İlahi eşqinə gətirsən pənah,
Qüdrəti, qüvvəti görünər, vallah,
Hər şeyə qadirdir o gözəl Allah.*

Kitab 12 bölümdən ibarətdir. Bütün bölümlərdə müəllif "Qurani-Kərim"-in ayələrinə danılmaz reallığa, gün kimi aydın həqiqətə istinad edərək öz həyatı müşahidələrini, fəlsəfi fikir və duyğularını həm nəsr, həm də nəzmə diqqətə çatdırır. Kitabda yer alan mənzumələr T.Məcicovun poetik istedadından xəbər verməklə bərabər onun məqsəd və qayəsinə uyğun olaraq Allahın yenilməz qüdrət sahibi olduğunu, islam əxlaqını, saf və təmiz mənəviyyəti təbliğ edir:

*Axtar yaşıl cığırtı, kamillik yoluyla get,
Ədaləti, məsləki, mənəvi eşqi dərk et.
Həyatın nəbzini tut, insanlığa qiymət ver,
Aqillər məclisində özünə ayır bir yer.*

Bu mənzum parçada həyata açıq gözlə baxmağa, dünyanın fitnə-fəsadlarına uymamağa, Allahın bəxş etdiyi idrak çərçivəsində bir-birinə dəyər verməyə güclü çağırış ruhu var. Müəllifin müdrik öyüd və nəsihətindən qaynaqlanan hiss və duyğuları hamımıza tanış olsa da, aydın poetik ifadə, axıcı dil, şeiriyət baxımından diqqəti cəlb etməyə bilmir.

Tofiq Məcicov eyni zamanda kor-korana deyil, Ulu Tanrını şüurlu surətdə dərk etməyi məsləhət görür, ən çətin məqamda ona sığınmaqdan başqa yol olmadığını söyləyir və fikirlərini İslam alimlərinin hökmləri ilə əsaslandırır.

Ümumiyyətlə, "Hər şeyə qadirdir, o gözəl Allah" kitabını öyüd-nəsihət kitabı da adlandırmaq olar. Müəllif insanlarda səmimiyyət, mehribanlıq, saf və təmiz mənəviyyət, möhkəm əqidə və məslək, vətən sevgisi, el-oba təəssübkeşliyi və s. keyfiyyətlər görmək istəyir.

1940-cı ildə Lənkəran şəhərində halal bir ocaqda dünyaya göz açan Tofiq Məcicov da məhz belə bir ömür

yaşayır. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi ürəyi Ulu Tanrı sevgisi ilə coşub çağlayır. Qələmə aldığı kitablarında da bir yaradıcı ziyalı kimi bunu təbliğ edir. Göstərir ki, naqis, bədxah əməllərdən uzaq durmalısən, mənsub olduğun xalqa fayda, suyunu içdiyin, çörəyini yediyin, təmiz havasını ciyərlərinə çəkdiyin torpağa, doğma vətənin tərəqqisinə şəxsi töhfə verməyə bir övlad kimi borclusan.

Kitabda həmçinin Tofiq Məcicovun incə ruhlu, klassik üslubda yazılan qəzəlləri ilə də tanış olduq. Müəllifin yaradılıcılığına xas olan müdrik öyüd-nəsihət ruhunu qəzəllərində də hiss etməmək mümkün deyil.

*Könül, çalış sən görünmə gülüstan olmayan yerdə,
Əqidə-məslək, insanlıq, pak iman olmayan yerdə.
Çox da minnət götürmə, yaxşını pisdən tez ayır,
Ver insanın qiymətini bir insan olmayan yerdə.*

Bu misraların izahata ehtiyacı yoxdur. Öz məramına, dəst-xəttinə sadıq qalan müəllif haqlı olaraq qeyd edir ki, o yerdə gülüstan yoxdursa, tikanlıqda nə işin var? Və ya o yerdə ki, insanlıq, pak iman, əqidə, məslək yoxdur, çalış orada görünmə. Əslində şairin təbliğ etdiyi pak iman, insanlıq, xeyirxahlıq, humanistlik gözəl mənəvi keyfiyyətlərdir. O, bu keyfiyyətləri hamıda görmək arzusundadır.

Kitabla tanışlıqdan sonra belə qənaətə gəldik ki, T.Məcicovun "Hər şeyə qadirdir o gözəl Allah" duyğu və düşüncələr toplusunu oxumağa dəyər. Çünki müasir gəncliyə ünvanlanan bu kitabda müəllifin həm nəsr, həm də poetik nümunələri müdrik öyüd-nəsihətlərlə, saf və təmiz hisslərlə yoğrulub.

Xudaverdi CAVADOV

“SƏRHƏDİ XALQ QORUYUR” MÖVZUSUNDA TƏDBİR

Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 99-cu ildönümü münasibətilə keçirilən tədbirlər sırasında "Sərhədi xalq qoruyur" mövzusunda sərhədyanı rayonların sakinləri ilə təşkil olunan çoxsaylı görüşlər xüsusi yer tutur. Bu görüşlərdə sərhəd mühafizəsinin yaranması və inkişafı haqqında geniş məlumatlar verilir, yerli əhalinin dövlət sərhədinin mühafizəsindəki rolu, sərhədçilərlə sakinlərin qarşılıqlı əlaqələrinin əhəmiyyəti mövzusunda söhbətlər aparılır.

inkişafı istiqamətində görülən işlərdən, böyük dövlət xadiminin müəyyənləşdirdiyi milli sərhəd strategiyasının Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilməsi sayəsində ölkəmizin sərhəd mühafizəsinin ən müasir tələblər səviyyəsinə qaldırılmasından və qazanılmış uğurlardan danışılar.

Ölkəmizin sərhədlərinin mühafizəsində ictimaiyyətin də yaxından iştirak etməsi razılıq hissi ilə qeyd olunub, bunun xalq və dövlətin vəhdətindən irəli gəlidiyi xüsusi vurğulanıb.

Lənkəran rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri sərhədçiləri qarşından gələn peşə bayramı münasibətilə təbrik edərək, yerli əhalinin dövlət sərhədinin mühafizəsində sərhədçilərə yaxından kömək göstərməsinin böyük əhəmiyyət daşıdığını və yüksək qiymətə layiq olduğunu bildiriblər.

Daha sonra sərhədlərimizin qorunması işində sərhədçilərə yaxından kömək edən bir qrup yerli sakin qiymətli hədiyyələrlə və fəxri fərmanlarla mükafatlandırılıblar.

A.ŞAĞLASERLİ

PEŞƏ LİSEYİNDƏ YENİ SİMULYATOR QURAŞDIRILIB

Peşə təhsili və təlimini yaxşılaşdırmaqdan ötrü Lənkəran Peşə Liseyində avtobus və yük maşını simulyatoru quraşdırılıb. Yeni simulyatorun vasitəsilə şagirdlərə həm nəzəri, həm də praktiki təlimlər keçmək mümkün olacaq.

Yeni simulyator Təhsil Nazirliyinin sifarişli ilə fransalı mütəxəssislər tərəfindən quraşdırılıb.

Azərbaycanın yol və iqlim şəraitinə, yol hərəkəti qaydalarına uyğun proqramlaşdırılmış simulyator 5000-dən artıq tapşırığı icra etmək mümkündür.

Avtosimulyatorlarda həm sənişin, həm də yük daşıyan nəqliyyat vasitələrini idarə etməkdən ötrü geniş imkanlar var. Sükən arxasında öyləşən sürücü idarəetməni sona çatdırdıqda onun hərəkəti proqram vasitəsilə qiymətləndirilir.

Yeni simulyatorun proqram təminatı Azərbaycan dilində yazılıb.

Yeni avadanlıqla tanışlıq və ondan istifadə qaydaları Aviasiya və Avtomobil Nəqliyyatı

üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsili Mərkəzi, Sənaye və Texnologiyalar üzrə Gəncə Dövlət Peşə Təhsili Mərkəzi və Cəlilabad Rayon Peşə Liseyindən gələn əməkdaşlara izah olunub.

Qeyd edək ki, Lənkəran Peşə Liseyinin də daxil olduğu əmək bazarında tələbatın yüksək olduğu prioritet sahələr üzrə ixtisaslı yeni kadrlar hazırlaya biləcək 10 pilot peşə təhsili müəssisəsinin 2020-ci ilə qədər müasir standartlara cavab verməsi və tələbatı uyğun fəaliyyət göstərməsi üçün onların əsaslı təmiri və tikintisi nəzərdə tutulub.

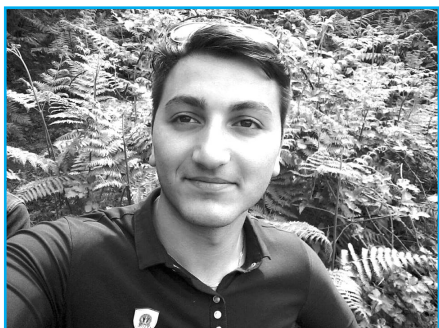
N.AĞAYEVA

BALIQCILAR MƏKTƏBİNİN MƏZUNU 700 BAL TOPLADI

Xəbər verildiyi kimi, iyulun 26-da Dövlət İmtahan Mərkəzinin II və III ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün keçirdiyi qəbul imtahanlarında ümumilikdə 4 nəfər 700 bal toplayıb. Onlardan 1 abituriyent II ixtisas qrupu üzrə, 3 abituriyent isə III ixtisas qrupu üzrə onlara təqdim olunan bütün test tapşırıqlarına düzgün cavab verərək maksimum nəticəni əldə ediblər. Sevindirici haldır ki, II ixtisas qrupu üzrə maksimum nəticə göstərən yeganə abituriyent Lənkəran təhsilinin yetirməsi – Lənkəran rayon Balıqçılar qəsəbə tam orta məktəbinin məzunu Rəmzi Abiyevdir. Bu yüksək nəticə ilk növbədə Rəmzinin valideynlərinin və onu qəbul imtahanına hazırladılan müəllimlərinin hədsiz sevinc hissi keçirmələrinə səbəb olub. Rəmzinin anası Validə Abiyeva övladının yüksək uğur qazanmasının sevincini bizimlə bölüşərkən dedi:

"Rəmzi məsuliyyətli şagird olub və aşağı siniflərdən dərslərini yaxşı oxuyub. Məktəbdə də həmişə əla qiymətlər alıb. Kursların seminarlarında, sınaq imtahanlarında iştirak edirdi. Həmişə də yüksək bal toplayıb. Rəmzidən bu nəticəni gözləyirdik. Birinci qəbul imta-

hanında həyəcədən 585 bal yığmışdı, ancaq ikinci imtahanda məqsədinə çatdı. Hansı universiteti seçməsinə müəllimləri ilə məsləhətləşdikdən sonra qərar verəcəyik".

Rəmzinin tarix müəllimi İqrar Abdullayev onun çalışqan, əzmli və nümunəvi şagird olduğunu vurğulayıb:

"Rəmzi şagirdlərin bir çoxundan fərqli olaraq hər xırda məsələ ilə belə maraqlanır, suallar verirdi. Axtardığı sualın cavabını tapana qədər rahat olmurdu. Əslində maksimum nəticə göstərən şagirdlərin əksəriyyətini digərlərindən fərqləndirən bu incə məqamdır. Evindən kursa olan məsafə 30 kilometrə yaxındır. Həftədə 3 dəfə bu yolu çətinliklə gəlib gedirdi. Hətta bəzən

marşrut olmurdu. Hələki ixtisas seçimi etməyib. Hansı ixtisası seçərsə, gələcəkdə o sahədə uğurlu olacağına inanıram.

Rəmzi Abiyev isə təvazökarlıqla bildirdi ki, öz məqsədinə inanan hər bir abituriyent buna çatma bilər:

– İmtahanalarda 700 bal toplamaq mənim üçün bir hədəf idi. Düzdür, ilk imtahanda həyəcanlı olduğuma görə 585 bal topladım. Amma ikinci qəbul imtahanında istədiyim nəticəyə nail oldum. Çox sevinirəm. Hazırda təhsil alacağım universitet barədə qərar verməmişəm. Təhsilimin bakalavr pilləsini Bakıda, magistraturanı isə xaricdə nüfuzlu universitetlərin birində oxumaq niyyətindəyəm. "Təbii ki, qəbul imtahanına hazırlaşmaq çətin mərhələdir. Amma qayğıkeş ailə və savadlı müəllimlərin dəstəyi ilə insan hədəflərinə nail ola bilər. Valideynlərim bu uğuruma çox sevinirdilər. Onlar hər zaman 700 bal toplayacağıma inanırdılar. Onların dəstəyi və əzmim nəticəsində istədiyim hədəfə çatmışam".

Qeyd edək ki, Rəmzi Abiyev yaşadığı qəsəbədə maksimum nəticə göstərən ilk abituriyentdir.

N.AĞAYEVA

TƏBRİK EDİRİK!

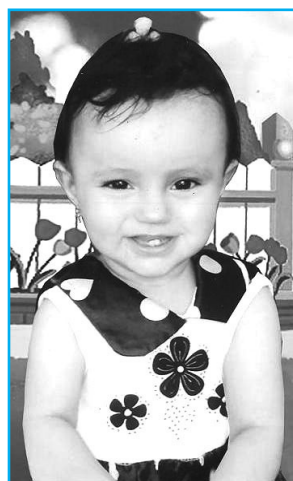
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2018-ci il 31 iyul tarixli Sərəncamı ilə dövlət qulluğunda səmərəli fəaliyyətlərinə görə bir qrup şəxs təltif edilib. Təltif olunanlar arasında Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyəti aparatının ərazi idarəetmə şöbəsinin baş məsləhətçisi **Fazil Mirzəqəni oğlu Əkbərov** "Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medalına layiq görülüb.

Bu münasibətlə Fazil müəllimi oxucular adından təbrik edir, ona yeni uğurlar diləyirik!

"Lənkəran"

AD GÜNÜN MÜBARƏKİ!

Əziz balamız Xədicə! Evimizin bəzəyi, nənə-babalara sevimlisi! 1 yaşın mübarək! Neçə belə illərə, neçə belə yaşlara çıxasan inşallah. Rəbbimiz səni hər zaman qorusun. Üzündən təbəssüm əskik olmasın. Böyüyüb valideynlərinə, vətəninə layiqli övlad olasan. Sənin hər zaman yüksək yerlərdən gəlsin. Yolunda daim yaşıl işıq yansın!

Səni dünyalarca sevən babaların Fazil və Əli, atan Natiq, anan Ləman, nənələrin, dayıların, əmin.

İTMİŞDİR

Lənkəran Rayon Aqrar İslahat Komissiyasının 1998-ci il 28 iyul tarixli 14 sayılı qərarı ilə Cil kənd sakini **Kərimov Dəyanət Ənvər oğlunun** adına verilmiş torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair Şəhadətnamə (JN-195 A, kod:80224028) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran Rayon Aqrar İslahat Komissiyasının 1998-ci il 21 fevral tarixli 03 sayılı qərarı ilə Künən kənd sakini **Məlikov Feyruz Məhərrəm oğlunun** adına verilmiş torpağa mülkiyyət hüququna dair Dövlət Aktı (JN-210, kod:80204058) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran Rayon Aqrar İslahat Komissiyasının 1998-ci il 21 fevral tarixli 03 sayılı qərarı ilə Künən kənd sakini **Əliyeva Nazxanım Xalq qızının** adına verilmiş torpağa mülkiyyət hüququna dair Dövlət Aktı (JN-191, kod:80204058) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran Rayon Aqrar İslahat Komissiyasının 1998-ci il 15 aprel tarixli 07 sayılı qərarı ilə Vilvan kənd sakini **Fəziyev Qafil Paşa oğlunun** adına verilmiş torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair Şəhadətnamə (JN-269 A, kod:80200038) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

"Lənkəran" qəzetinin baş redaktoru Əlimərdan Əliyev və yaradıcı kollektivi qələm dostları, "AZƏRTAC"-ın bölgə müxbiri **Bağır Əliyevə** qardaşı

Feyzullanın

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ÜMUMTƏHSİL MƏKTƏBLƏRİNİN MÜƏLLİMLƏRİ ÜÇÜN İXTİSASARTIRMA KURSLARI TƏŞKİL OLUNUB

Məlum olduğu kimi, respublikamızın orta ümumtəhsil məktəblərində işləyən müəllimlərin bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi məqsədilə onlar üçün hər beş ildən bir ixtisasartırma kursları keçirilir. Qeyd edək ki, bu kurslar üçün təlimçi hazırlığı Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutu (TİPİİ) tərəfindən hazırlanır. Müdavimlərin monitorinqi də TİPİİ-ə məxsusdur. 120 saatlıq bu kurslarda müəllimlər ixtisaslarının məzmunu üzrə biliklərini təkmilləşdirirlər. Cari ilin iyul-

avqust aylarında Azərbaycanın əksər rayonlarında bu məqsədlə 8 fənn üzrə belə ixtisasartırma kursları təşkil olunub. Hazırda T.Bayraməlibəyov adı-

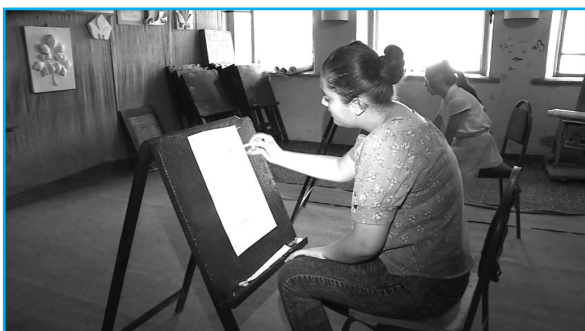
na Lənkəran şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbində rayonun ümumtəhsil məktəblərinin müəllimləri üçün belə ixtisasartırma kursları keçirilir. Hər gün 6 akademik saat olmaqla 20 günü əhatə edəcək bu kursun müdavimləri Təhsil Nazirliyi tərəfindən tanınan sertifikatla təltif olunacaqlar. Onu da qeyd edək ki, bu ixtisasartırma kurslarında müəllimlər diaqnostik qiymətləndirilmədəki ballarına əsasən qruplaşdırılır.

Natiq AĞAYEVA

DÜNYADA TANINAN MƏKTƏB

Lənkəran Uşaq Rəssamlıq Məktəbinin şagirdləri bu il daha bir uğura imza atıblar. Yunanıstanda, Misirdə və müxtəlif respublika müsabiqələrində yüksək nailiyyətlər qazanan məktəb hazırda dünya miqyasında tanınan 100 uşaq rəssamlıq məktəbi arasında layiqli yerini tutmaqdadır.

Bu yaxınlarda Yunanıstanın Ksanti şəhərində keçirilən VII Beynəlxalq uşaq rəsm müsabiqəsinə qatılan məktəbin şagirdləri yenə də fərqləniblər.

May ayında Misir səfirliyinin dəvəti ilə beynəlxalq sərgiyə qatılan məktəbin şagirdi Şəhriyar Rzazadə ikinci dərəcəli diplomla təltif olunub.

35 ildən çoxdur ki, fəaliyyət göstərən Lənkəran şəhər Uşaq Rəssamlıq Məktəbində rəngkarlıq, qrafika, heykəltəraşlıq, dekorativ təsviri sənət, moda rəssamlığı, dizayn və digər ixtisaslar tədris olunur.

Məktəbin direktoru, tanınmış rəssam Adil Əsədli 2018-ci ilin onlar üçün əlamətdar hadisə ilə yadda qalacağını bildirib.

Qeyd edək ki, Lənkəran şəhər Uşaq Rəssamlıq Məktəbində hazırda Lənkəran, Lerik, Masallı və Astara rayonlarından olan 60-dan çox şagird təhsil alır.

A.BABAYEV

Baş redaktor
Əlimərdan ƏLİYEV

TƏSİSÇİLƏR:
Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının aparatı və "Lənkəran" qəzetinin yaradıcı kollektivi

HESAB NÖMRƏMİZ:
AZ30AIB33010019443860238138
VÖEN 2600244411
Kapital Bankın
Lənkəran şöbəsi
lisenziya № V 343
İndeks: 66920

ÜNVANIMIZ:
Lənkəran şəhəri, Heydər Əliyev prospekti, 3 (4-cü mərtəbə)
Telefonlar: 255-35-05, 255-35-49
E-mail: lenkeranqezeti@mail.ru
Buraxılışa məsul
Ağaddin Babayev

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnməmiş, Bakıda "Azərmedia" MMC-nin mətbəəsində çap olunmuşdur.
Tiraj: 2000